

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szőkegyényi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

BIRDÉTMEŒYEEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden közlemények ide intőendők.

Béremteletlen levelek csak ismert kzeketől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopettör egyszeri beigtatásáért 5kr.
Bölygdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttör 4 hasábsopettörért 20 kr.

Hirdetést vagy reklám magában foglalt
ajdonság sora 50 krajnár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Márczius 10.

48. szám.

Es megtörtént

Nagy az öröm a parlamenti ellenzék és ellenzéki újságírók soraiban, de nem nagy az öröm az országban. Ha a főváros hangulata után ítélnünk az ország hangulatáról is, hát elmondhatjuk, hogy a hangulat nyomott, s a nagy közönség fiziognomiáján egy mákszemnyi kinyomata sincs ama várva várt örömmel, melynek most, ha az ország valóban oly ellenzéki hangulatu volna, mint amilyenek azt az ellenzéki lapok hirdették, lángokban kelene felcsapnia. Ámde az örömmel e lángoló perkedése helyett inkább borot agodalmat, s a jókedvet gyászoként falyozó felhőzetet látunk.

Kár lesz az ellenzéki újságoknak azzal dicsekedni: hogy ime, az ellenzék brntalítása győzött, mert az előtt futott meg Tisza Kálmán, mondom, kár lesz hangoztatni ezt az ellenzéki dicsőséget, mert ezen dicsőségnek az elviselése még nagyon nehéz kenyérnek is bizonyulhat. Jobb ha belenyugvást adják ama tiszta valósághoz mely e pillanatában a helyzetet dominálja, ahoz t. i. hogy Tisza, a kabinetben felmerült nézeteltérés miatt vált meg állásától. „Mert“ — ugymond, — „hogy eddig az ellenzék támadásaival szembe néztem, tettem azért,“ mert tiszta öntudatom és önértetem támogatott, hogy az ellenzéknek nincs igaza, ámde most, e honosság kérdéssél, mert valóban tettem ígéretet, ha bár nem az ellenzék által hirdett értelemben is, de tettem: most az az öntudat és önérték nem állt volna táuogatásomra, s ily eshetőségnek nem tettem ki magamat. „Ime ezek a Tisza Kálmán saját szavai, melyekből ki lehet érteni mindent, csak azt nem, hogy ő, az ellenzék eddigi támadásai elől futott meg.

Nem feleselven több e théma felett, megadjuk magunkat a szomorú valóság ama behatásának: hogy ő t a v o z i k. A szomorú valóság ezen megdöbbentő rideg képe előttünk áll, s ha bár nem akarunk hinni a lehetőségben, hogy egy Tisza Kálmánt távozni engedjen nemzete ama helyről, melyen hazája történelmének tizenöt éves fénykorszakát alapítá meg, eszünkbe jut a világ örökévalóságában az emberi mulandóságnak csekély időkre terjedhető szerepe amely, ha bár a magyar pártoskodás történelmében, tartóságra nézve, talán örökké pártatlan leend, azért elmult még is, létezését ugyan mutatni fggják az óriási nyomok évszázadokon keresztül, de ami tegnap még élt és dicsőséggel működött, az ma már csak a volt és elmult dolgok közé soroztatik.

Igaz, hogy nem vesztjük őt el szemünk elől. Igaz, hogy tisztességes ősz alakja, bizalmat keltő nemes megjelenése ezentul is vezércsillaga leend azoknak, kik az emberben nyilatkozó isteni erőnek pietással szoktak meghódolni, de hiába fogja keresni tekintetünk azon a helyen, hova őt isteni végzet és akarattal rendelte egykoron, hazájának sülyedő hajóját megmenteni. És mert ezen küldetésének megfelelt, mert ezen misszióját betöltötte, elhagyott állomását, s ha bár csak egy léppel távozott s onnan az egyszerű képviselő székig, felsajog szívünk, és nem bírnak megnyugodni a végzet ama határozatában, hogy ezentul ne ama piedestálon láthassuk őt, noha amíg él és közügyeinkben mint tényező vesz részt, a legmagasabb piedestál mindig az a hely lesz, melyet ő foglal el.

Es ezen fájó érzelmeket ne vegye Szapáry Gyula gróf-rosz néven az ő nem-

zetétől, melyet hálás ragaszkodás csatol az ő nagy alakjainak személyéhez. Nem bizalmatlanság ez ő iránta, ki lelkenek s tetterejének azon szilárd elhatározásával lép nagy elődének nyomdokába, hogy a nemzeti várakozás kielégítésére áldozza fel minden percét, hanem ama elfojthatlan köny permetezése, mellyel szeretettjei számára mindig telve az emberi szív.

A szabadelvű párt nagy, szilárd és egy marad mint volt eddig. Egygyé és tömörre fesi azt a veszélynek ama bölcs felfogása, hogy ennek a pártnak szétbomlása. Legyen az ország kormányának elnöke Szapáry Gyula gróf s kísérje az ő nemes buzgóságát a siker, melyet bátor vállalkozásáért megérdemel.

A miniszterválság még függőben van, épen amaz okoknál fogva, melyekről már megemlékeztünk. Többé nem vonhatni kétségbe, hogy a költségvetési és zárszámadási törvények elintézése után a Tisza-kabinet lemondása megtörténik s az is elhatározott dolog, hogy gróf Szapáry Gyula fogja az új kormányt megalkotani. A míg azonban a mostani kabinet formaszint nem adta be lemondását, természetesen nem is lehet arról szó, hogy valaki már formaszéri megbízást kapott volna új miniszterium alakításra. Változás különben kevés várható s a nagy bőségben termő kombinációkból legfeljebb azt jegyezhetni fel, hogy gróf Teleki Géza talán a földmívelésügyi tárczát veszi át s gróf Zichy József pozsonyi főispán lesz belügyminiszter. A megoldást a hét végére várhatni s ő felsége fővárosunkban marad, a míg a válság teljes elintézést nem nyert. A napi sajtó természetesen csak ezt a nagy kérdést tárgyalja, részint a múltat boncolgatva, részint a jövőt találgatva, persze pártállás szerint. Egyik szélsőbéli lap még olyanformát is beszél el, hogy udvari körök az ellenzékkel kezét fogva dolgoztak Tisza Kálmán megbuktatásán, míg egy másik úgy véli, hogy Tisza Kálmán ezentul már a kormánypárti klubban sem fog vezérszerepet játszhatni.

A kormánypárti körök ezt egészen másképp tudják s a válság lefolyásáról is konstatalják, hogy a Kossuth-kérdés kivételével teljes egyetértés uralkodik Tisza Kálmán és a többi miniszterek közt; sőt a minisztertanácsban Wekerle Sándor pénzügyminiszter közvetítő indítványt tett, mely, nézete szerint, Tisza maradását lehetővé tette volna, de a közvetítő indítványnak maga Tisza ellene nyilatkozott. Ma este a szabadelvű párt értekezletet tart s ezen fognak a helyzetéről tanácskozni. Hogy mily irányban, gyanítható a párt vezérközlönyeinek nyilatkozataiból, melyek szerint a párt Tisza Kálmán vezérének alatt fogja munkásságát folytatni. Körülbelül olyan viszony kifejlődése várható, mint a Deákpart idejében, mikor a párt vezére szintén a kabinetben kívül foglalt állást. Hogy Tisza Kálmán még rövid időre sem vonul vissza a politikai élettől, bizonyosnak tartják, valamint azt is, hogy semmiféle pártfuziókról, eddigi ellenzéki elemek befogadásáról nem lehet szó. Sőt egyik pártlap megjegyzi, hogy a legközelebbi napok nem igen fognak rózsákat hozni az ellenzéknek. A mérsékelt ellenzéki klubban úgy vélekednek, hogy sem pártfuzióról, sem gróf Apponyinak a kabinetbe való belépéséről nem lehet szó s általában a mérsékelt ellenzékre nézve a helyzet semmiben sem változott.

Tisza Kálmán a koronának csak akkor ajánlhat utódot, ha a miniszterium lemondása már el van fogadva. Valószínű, hogy új kabinet alakítására gróf Szapáry Gyulát fogja ajánlani, mivel tegnap is hosszasanban értekezett. Ha gróf Szapáry lesz az új kormányelnök, a mostani kabinet valamennyi tagja újra be fog lépni. Gróf Szapáry Gyula alkalmasint a belügyminiszteriumot is megtartja földmívelésügyi tárczát másnak adja át.

A magyar miniszterválság híre Ausztriában talált olyanokat is, a kik örömmel fogadták, még pedig kétféleképpen. Egyik a klerikális tábor, mely nem tudja megbocsátani, hogy Tisza Kálmán oly szilárdul megmaradt a szabadelvű uton, annyira, hogy Ausztriában mástól ötozted óta szinte közmondásos volt a hivatkozás Tisza Kálmánra. A másik tábor a délszlávoké, kik valóságga ujjonganak s azt

hiszik, most már könnyebben fognak boldogulni. Annál nyiltabb sajnálkozással nyilatkozik az osztrák német szabadelvű sajtó, melynek minden közlönye eseményről czikkezett tegnap is. A „Nr. Fr. Presse“ még a magyar képviselőház többségét is vádolja, mint a mely szégyenkezhetik, hogy vezérének távozni kell a nélkül, hogy ez áldozat elkerülhetetlen volna, az oly hatalmas párt semmit sem tesz a válság eloldálásának irányítására. Rokonszenvesen vázolja aztán az említett lap Tisza Kálmán egyéniségét, működését, szabadelvűségét, a nehéz helyzetekben való bölcs magatartását s megjegyzi, hogy Magyarország nak nincs második Tisza Kálmánja; mert Tisza nem lángelme ugyan, de nagy elme, a ki messze felülemelkedik az átlagon s nem tűnhetik le úgy, hogy nagy ür ne maradjon. A „Nr. Fr. Presse“ a magyar szabadelvű fejlődést is félti s megjegyzi, hogy be fog következni az a nap, melyre a magyar nemzet be fogja látni, milyen nagyot vétkezett Tisza ellen, mert Magyarországot a politikai bizonytalanság fenyegeti, mely az ország anyagi kárával s a monarchia erejének gyöngyülésével járhat. A „Fremdenblatt“ azt kívánja czikke végén, hogy kivált most, miután a Kossuth-kérdés oly jelentőséget kapott, a szabadelvűpárt maradjon szorosan együtt, mert csak ebben van biztosíték a jövőre nézve. A régi „Presse“ elsorolva Tisza Kálmán érdemeit, kiemeli, hogy Tisza nevével van összekötte a kormány tekintélyének és állandóságának fogalma egy olyan országban, hol a pártszenvédelem már-már mintha megbontaná a rendet. — Hogy Tisza Kálmán maradásra szánja rá magát, azt a bécsi lapok budapesti tudósításai kizártnak mondják. Följegyzik különben azt is, hogy kisebb nézeteltérések a magyar kabinetben már előbb is merültek föl, így akkor is, mikor Baross Gábor ötvenmillióny követeléssel lépett föl az államvasutak részére, ugyszintén később, mikor gróf Teleki Géza volt konfliktusa egy főispáni kinevezés miatt. De ezeket akkor sikerült kiegyenlíteni.

A külföldi sajtó mindenütt Tisza Kálmán viszávonulásával foglalkozik. A kifejezésre jutott véleményekben nincs eltérés, csak a francia sajtó bizonyítja be ezuttal is fölületességét és tájékoztatáságát. Hogy Párisban örülnek Tisza Kálmán várható lemondásának, az nem lehet meg; de a francia lapok mindjárt készek fantasztikus kombinációkkal a hármas szövetség megremdléséről, intik Crispi olasz kormányelnököt, hogy ő is fontolja meg a dolgot sat. Komolyabban nyilatkozik a „Times“. A City-lap Tisza Kálmán miniszterelnök lemondását fölötte fontos eseménynek tartja Ausztria-Magyarország belügyeire nézve, mely visszalépés a nemzetközi politikára is nagy befolyással lehet. A „Times“ nagy elismeréssel szól Tisza Kálmán hazafiaságáról és államférfiúi tulajdonságairól, de azt tartja, hogy Tisza lemondásával a magyar politika menete nyugodtabb lesz. A berlini „Nationalzeitung“ Tisza lemondására vonatkozólag a következőket írja: „Németországban csak sajnálattal látóak a német szövetség hű és kipróbált támaszát távozni. Tisza Európa legvalóságosabb helyzeteiben éles szemmel és biztos kézzel tudott állást foglalni. Európa békéjének fenntartásában és az osztrák-magyar monarchia politikájának állandóságában Tiszának bizonyára kiváló érdemei vannak. „A Wossische Zeitung“ a Tisza Kálmán ellen folyt mozgalmat láróló gyűlöletnek mondja, a melyet, mint Bismarck egyik beszédének mondá, minden hosszú ideig kormányzó miniszternek várnia kell, Ferencz József király támogatja Tiszát, a mi az uralkodó önteltségének válik diszére. Azt várták, hogy Tiszának, a kinek mint volt pénzügyminiszternek nagy befolyása volt a pénzügyokra, a visszalépése nyugtalanítani fogja a tőzsdét. Ez az eset nem következett be: A „Bürzenzeitung“ így ír erről: „Ha a visszalépést látszólag kevésbe veszik, ez csak annak a jele, hogy a viszonyokat Ausztriában és Magyarországon teljesen szilárdnak tartják, s hogy nem várnak ebből kifolyólag viszáhatást a pénzügyi viszonyokra.

A királyi táblák és főügyészek decentralisatiója. A kir. táblák és főügyészek decentralisatiója tárgyában összehívott tanácskormány Szilágyi igazságügyminiszter elnöklété alatt pénteken délután 5 órakor folytatott tanácskozásait és tervezetnek részletes tárgyalásában a 18. §-ig haladt. — A szakbi-

zottság — mint a „Jogtudományi Közöny“ írja — egy pár ülésében befejezi a tanácskozást. Feladatát csak a fő elvi kiindulási pontok megállapítása s a szervezeti határok kijelölése képezi. A miniszter különösen magának tartotta fön úgy a táblák számának, — mi lehet 9, lehet 11 is — mint azok s kébhe-lyeinek meghatározása. Iránti javaslatot. A táblák hatásköre ugyanaz lesz, a melyet jelenlegi törvényeinek állítottak fel. Mindenik tábla elnököl, tanácselnökökből bírákból megfelelő számban, melyet később fog a miniszter meghatározni segédszemélyzetből és számvevőségéből álland. Főügyész és ügyészi helyettes lesz mindeniknél. Különben a mint czontemplátotott két fizetési fokozat fog behozatni egy kivételes Budapestre és másik vidékre, melynek összes táblánál bírák egyenlő fizetésben részesülnek továbbá bírói szám a jelenlegit meg nem haladhatja. A táblák kikerekítésére, a törvényeszek beosztására az előmunkálatok már megkezdettek. A szervezési javaslatot hihetőleg még márcziusban be fog terjesztetni.

Közgyűlések.

Debreczen, márcz. 9.

I.

A debreczeni takarékpénztár közgyűlése.

A debreczeni takarékpénztár ma d. e. 44-ik évi rendes közgyűlést tartotta a város háza nagytermében.

E régi az ország egyik, legszilárdabb alapon álló vidéki pénztintézete, a mult évben is, dacára a mostoha közgazdasági helyzetnek, a fokozatos fejlődés terén maradt. Nem csupán a betétek emelkedtek, hanem a részvényeseknek adott osztalék is, olyan magas fokot ért el, részvényenként 80 forintot, — a mennyi még soha sem volt az intézet fennállása óta.

A gyűlés lefolyásáról adjuk a következő tudósítást.

A gyűlésen Szepessy Antal vezérigazgató elnököl, a ki a megnyitáskor 29 részvényesnek 280 részvényenyszal 241 szavazattal való jelenlételet konstatalta.

A Komlóssy Arthur közgyűlési jegyző által felolvasott igazgatósági jelentés főbb adatait az alábbi sorokban foglaljuk össze:

A pénztári forgalom volt: bevétel 9.652.766 frt 3 kr., kiadás 9.604.373 frt 52 kr., pénztári maradvány 48392 frt 51 kr., összesen 19.305.532 frt 06 kr. B e t é t e k: 1888. decz. 31-én 4.442.249.96 frt., 1889-ben betétezt 2.477.950.41 frt. tőkésítetett 193.179.27 frt., egvütt 7.100.379.64 frt.; 1889-ben kivétezt 2.359.877.59 frt., 1889. decz. 31-iki állomány 4.740.502.05 frt.; így a megelőző évihez képest a szaporodás 311.252.09 frt. V á l t ó k: Az 1889-ben leszámított váltók értéke az 1888 ról áthozott váltó állománygyal együtt 7.652.051.86 frt., 18531 drbban. A visszafizetett s katesek közé írott 14217 darab váltó 5.484.276.63 frt értékének levonása után a decz. 31-iki tárczaállomány 2.167.775.23 frt., 416.308.63 frttal több, mint az előző évben. A k é z i zálogkölesönök értéke decz. 31-én 40935 frt., a j-lzálog kölesönök értéke pedig 800.529.50 frt. Az ingatlanokba fektetett tőke a „Hungaria“ című bérház építési költségeinek (193.512 frt) elszámolásával s két kisebb ingatlan vételrával szaporodott. A lefolyt évben meghonosított folyószámla üzlet már eddig is élenk forgalmat eredményezett. Az értékpapírok állománya, különösen az év utolsó hónapjaiban megindult nagyobb mértű pénzkereslet folytán szükségessé vált eladások által 356.716 frttal csökkent.

Az 1889. évi üzleteredmény 67033.89 frt nyereséget mutat s az előző évről áthozott 5000 frttal 72033.89 frt áll rendelkezésre. Ezen összegnek felosztására nézve javasolja az igazgatóság (Szepessy Antal, Béressy Sámuel, Komlóssy Arthur, Telegdy László, Nemes Kálmán, Tóby István, dr. Rothschnek V. Emil, Zádor Lajos, Szabó Kálmán és Varga Ferencz), hogy:

1. A tartalékokhoz csatoltassék: 9980.23 frt.
2. Nyugdij alapítóhoz „ „ 1500. — „
3. Igazgatóság jutalékául adassék 4022.03 „
4. Tisztviselők „ „ 1340.67 „
5. Osztalékul a részvényeseknek 80 frtjával „ 48000 forint.
6. Házak tartalék alapjára „ 2500. — frt.
7. Adakozásokra „ „ 1100. — „
8. Jövő évi számlára vitessék „ 3590.96 frt.

Az osztalék az intézet pénztáránál márcz. 10-től fogva kiűzöttetik.

A felügyelő bizottság a jelentéssel kapcsolatban bemutatott mérleget, valamint a jelentést s a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot helyesen találta és elfogadásra ajánlja.

A részvényesek részéről a közmegegyezést és elismerést K o s z o r u s L a j o s tolmácsolta, a ki igen meleg hangon emlékeztet meg az igazgatóság odaadó, fényes eredményekre jutott működéséről, melynél az intézet eredeti humánus célját, valamint a részvényesek érdekét egyformán szem előtt tartotta, hasonlóan a tisztelt emlékü alapítókhoz: Karap Sándorhoz, Komlóssy Imréhez és Sápó Sámuelhez. — Szó az egész jelentést minden részben elfogadja, a felmentvényt megadja s a vezérigazgatónak, az igazgatóságnak s felügyelőnek jegyzőkönyvi köszönetet indítványoz.

Ehhez a közgyűlés egyhangulag hozzá járul.

A bemutatott mérleg szerint az összes vagyon **5.507.341,92** frt. A vagyon főbb tételei: házak: 447.376,32, földök: 67702,44, lezártított váltók: 2.167.775,23, jelzálogra és kézi zálogra adott kölcsönök: 841.464,50, értékpapírok: 1.179.416, elhelyezések: 272.671,08, adások: 439.822,89 frt. A teherrovatból kiemeljük, hogy a részvénytulke: 240.000 (egyenként 400 frt. névértékű), tartalékok: 45019,77, nyugdíjalap 42000, értékpapírok árkülönbözeti tartaléka: 295244,25, betétek: 4.740.502,05 frt.

Ezután az igazgatóság indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy miután az értékpapírok árkülönbözeti tartaléka meghaladta az értékpapírok értékének 25 %-ját, az alapszabályok 7. §-a jövőre akként alkalmaztassék, hogy a kisorsolásokból és érték-papír eladásokból származó haszon a rendes tartalék gyarapítására fordítottassék.

Végül, ugyancsak az igazgatóság indítványára, felhatalmazást adott a közgyűlés az igazgatóságnak, hogy a takarékpénztár czeg-létezési 2149 sz. Auer-féle telken (a kaszinó mellett) 80000 frtnyi költséggel kétemeletes ház építtessék, még az idén, a melyben az intézet állandó és kényelmes otthont találjon.

A tervet csupán B u z á s Pál részvényes ellenzte, a ki aggodalmát fejezte ki a felett, hogy az intézet félmilliónál nagyobb összeget fektet házakba. — Szepessy Antal, Z á d o r Lajos, K o m l ó s s y Arthur és S e s z t i n a Lajos ellenben — megnyugtatólag szólván az ellenvetésre — ajánlották a szükséges építést. Utóbbi inkább azért szólalt fel, hogy az építésnél lehetőleg debreczeni vállalkozók és iparosok alkalmaztassanak.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

II.

A tisztviselők segélyező egyesületének közgyűlése.

A debreczeni tisztviselők üsegélyző egyesülete, mint szövetség ma d. u. tartotta 10-dik évi rendes közgyűlést S i m o n f f y Imre kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt. — 159 alapszövegű volt képviselő. — Az igazgatóság évi jelentése panaszok közt az érdekeltek indokolhatatlan közönye miatt. A tagok száma a múlt évben, főként elköltözések folytán csökkent, s ezen csökkentést nem paralizálták az újonnan belépők. Mindazáltal az egyesület pénzügyei kielégítőek voltak.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Február huszonkilencedike.

— Mathews Brandertől. —

A kormányzó és titkára éppen reggelijüket végezték egy szálloda magánosztályában. A kormányzó szivarra gyujtva hátradől székében, míg a titkár az ajtóhoz menve, beeresztette az öreg embert, ki türelmetlenül méregette a folyosót léptével.

— Most már beszélhet a kormányzóval, Baxter ur, — szól a titkár.

A magas, sovány öreg ember minden köszönő szó nélkül, hevesen elhaladt a titkár előtt, egyenesen a kormányzóhoz tartva.

— Végre! — kiáltott fel. — Végre szemtől szemben láthatom önt. Ha tudná, hogy mi nyíre óhajtam e találkozást, előbb is magam elébe bocsátott volna.

— Foglaljon helyet, Baxter ur, — mondá nyájasan a kormányzó.

— Köszönöm, de jobb szeretek állni, — felelt az öreg. — Tulajdonképen legjobban szeretnék járni. Ugy látszik, hogy nem vagyok képes állni, vagy ülni, ha a fiuról van szó. Azt hiszem, tudomásával bir annak, hogy miért jöttem? — kérdé, átható pillantással szegyezvén szeméit a kormányzóra.

— Azt hiszem, hogy kegyelmet akar kérni fiának, — válaszolá a kormányzó — s hajlandó vagyok önt meghallgatni. Itt vannak a rá vonatkozó iratok, — csomó irománnyra mutatott az asztalon, — éppen most olvastam át.

— A kik azokat írták, nem ismerték úgy fiamat, mint én s nem mondhatták el róla azt, a mit én elmondhatok. Börtönben születik, már majdnem három éve s ma huszonnégy éves — mert ma van születésnapja, de mindazonáltal csak gyermek. Nem férfi,

sőt több tekintetben gyarapodást mutatnak. A tagok száma az év végén 205 volt, 16-al kevesebb, mint 1888-ban. Az alapszöveg száma 888, melyből 809 teljesen befizetett 8271 frt értékben, a mi 828 frttal kevesebb, az előző évinél. A segélyalap állása 838,79 frt, 91,43 frttal több, mint az előző évben, a tartalékállása 1660,85 frt (+ 128,47 frt) a beruházási tartalékállap: 237,93 frt. — A vagyon 11703,46 frt; a megelőző évihez képest 641 frttal csökkent. A 28 hosszú és 297 rövid lejáratu előleg egész évi forgalma 64691,92 frt. Az év végén az összes előlegek 10496,77 frt értéket képviselnek; a pénztár állása pedig 788,79 frt. A nyereség 278,89 frt, a melyből osztalékul minden alapszöveg után 3 1/2 % fizetettik. — Szegélyezésekre 1 frt. adatott.

A tagok a beásárlásoknál 5—10% kedvezményben részesültek: Kunz József és társa Kardos László, Lám Sándor, Terényi János szabó, Fodor és Gebauer szénüzletében, az összes gyógyszerárakban, továbbá a színháznál és Margit fürdőben.

A közgyűlés ezen jelentést elfogadta, az igazgatóságnak a felmentvényt megadta; a kedvezményjegyek elárulását díjtalanul esz közlő Tamásy Béla és Mihalovics István gyógyszerészeknek pedig köszönetet mondott.

Végül a sor-szerint kilépő igazgatósági tagok helyére (nagy részben az eddigieket) újból beavasztotta: Lengyel Imrét, Márk Endrét, Papp Lajost, Konec Eleket, Mannó Kálmánt és Pápay Jánost, a felügyelő bizottságba pedig: Szepessy Antalt, Handtel Vilmost és Zalai Márkot.

A tagok számára eszközöndő újabb kedvezményekről folyt bizalmas eszmecsere követte a közgyűlést.

Napi hírek.

— **Ő felsége a debreczeni királyi tábláról.** Ő felsége a király szombaton 30 teritkői udvari ebédet adott, a melyre Schlauch és Császka püspök, több titkos tanácsos, kir. kamarás és orsz. gyűlési képviselő volt hivatalos, köztük K ö r ö s i S á n d o r városunk III. kerületének képviselője. — A király az egész ebéd alatt láthatólag a legjobb hangulatban volt. Ebéd után pedig rendes szokása szerint — cerclét tartott. Teljes egy óráig tárgyalott a király vendégeivel s kivétel nélkül mindenkit részesített a megszólítás kitüntetésében. — A nap témája: a válság és körülményei nem képezték közvetlen anyagát annak a tárgyalásnak, a melyet a király vendégeivel szőtt, de majd mindegyik vendéghez intézett kérdések megvált a maga aktuális jelenlétével. J ó k a i n a k többek között ezt mondotta a felség: „Remélem, hogy a szabadelvűpárt e nehéz napokban s o r o s a n összefog tartani.“ Hasonlóképp nyilatkozott a király a politikai helyzet felől még több képviselő előtt: Dániel Ernő, Münnich Aurél stb. előtt. — A tárgyalás eme tárgya mellett nem kevésbé fontos reánk nézve, ép ogy érdekes — mert benünket közvetlenül érdekel — az, hogy ő felsége K ö r ö s i S á n d o r r a

debreczeni királyi tábláról beszélt. Felemlítéssel nevezetesen a király a harcot a kir. tábláért Debreczen és Nagyváradi között s azután kérdezte, hogy ha Debreczen kapja meg a királyi táblát, az államnak kell-e majd a szükséges épületet emelni? Mire K ö r ö s i azt felelte, hogy ha a kormány megadja az épület tervét Debreczen a saját költségén úgy felépít mindent, hogy a kész épületnek egyenest a kulcsait bocsátja a kormány rendelkezésére. Erre a király azzal felelt, hogy igazság fog történni. — A további beszélgetés folyamán megjegyezte K ö r ö s i, hogy Magyarország kulturája az, a mit első sorban emelni kell, mert a kultúra nem csak az országnak, de a trónnak is legnagyobb biztonsága — a mit a felség élénk helyesséssel kísért.

E beszélgetésből örvendő szívvel győződhetünk meg arról, hogy ő felsége, midőn városunk egyik kerületének orsz. képviselőjéet hosszabb társalgással vitette ki, azzal kifejezte hü Debreczen városra iránti atyai jóindulatát is; de kifejezte épen a megszólítás tárgyánál fogva Debreczen jogosult igényeit iránt való meleg érdeklődését is. — Tehát imé a király figyelemmel kíséri Debreczen aspirációit, melyekről — úgy látszik — jól van értesülve s azt, a mit K ö r ö s i S á n d o r n a k mondott, aligha nem úgy tekinthetjük, mint a felség óhaját a reánk nézve oly nagy fontosságú kérdéssel szemben s egy új, biztató jelt üdvözölhetünk abban, arra nézve, hogy városunk nem fog mellőzöttetni.

— **Bankett.** Ezt a szót csak jobb híján használjuk, mert nem igen illik rá arra a kedélyes, festetlen hangulatu összejövetelre, melyet a debreczeni négy fiatal író művészek színréhozatala alkalmával — esüörtökön este a debreczeni írói kör a „Kis pipá“ban megült. Nem illik pedig a bankett szó erre a kis mulatságra azért, mert sokkal több kedélyesség, s kevesebb unalmas toast volt mint a banketteknl szokásos. Hogy a társaság meddig maradt együtt azt az asszonyokkára való tekintettel jó lesz elhallgatni — mert azoknak ugyan mindig tiz órást szoktunk mondani. Az estélyen a mi kedves komikusunkkal R ó n a s z é k i v e l egy kis baleset is történt — a társaság egyik nagyrotörő tagja olyan szívréható versét szavalta el, hogy szomszédja a szegény R ó n a s z é k i menten rosszul lett. Kozs nyelvek költőnkől hajlandók ugyan ezt a dicsőséget elvitatni, azt állítván, hogy Gusztit nem annyira a vers, mint inkább egy szép multtal díszeskedő gömböc hatotta meg ennyire.

— **Gazdászok táncestélye.** A helybeli kir. gazdasági tanítvány hallgatói szombaton este a „Bika“ disztermében tartották meg táncestélyüket mely pótolta az ide-i farsangról elmaradt gazdaszabát. A táncestély ugy annyira mint erkölcsi tekintetben sikerültnek mondható, bár ugyan azon este a Koronában tartott meg az izr. nőegylet thea estélye is. A legintelligensebb és legszebb közönség gyűlt fel a mulatságra és kitűnő hangulattal mulatott egészen reggelig. A fiatalok

sem tudta nyugodtan végig várai, hanem a mint a kormányzó az első levelet letette, újra kitört.

— Ma van születésnapja, az első melyet a gyilkosság óta megért, az első, melyet tülem távol tölt el. Február 29-ikén született így csak minden négy évben egyszer van születés napja. Epen ma négy éve, hogy ebbe a csávába jutott s kilötte azt a szerencsétlen lövést, mely olyan szörnyű bánatot hozott ránk. Husz éves volt akkor nap, mivel 1864-ben született; abban az évben, mikor Grant tábornok felkészült Jeff Davis, és a lázadók leverésére, ezért neveztük Grautnak — a haza megszabadításának emlékeztérére. Sokszor bajlandó vapyok azt kívánni, bár inkább husz évvel előbb született volna, akkor talán Cold Harnornál hit volna meg hősi halállal a nélkül, hogy valaha börtön balsejét látta volna. De hát így volt megírva Ugy gondolom, hogy életünk folyama előre el van határozva odafenn. Lehet az is, hogy a ki február 29-dikén születik, az mindig különbözik másoktól; nem tudom. Hogy őt jo ban szer tehes, mint a legtöbb fiut, azt tudom. Apám sohasem czirogatott meg engem bár lehet hogy azért nagyon szeretett a maga módja szerint. Mikor megházasodtam akkor külsöztem az Erie tóhoz s ott a tó partján vártunk nőmme együtt egy fiu születésére. Vártunk husz és egynehány évig s végre Grant megszületett, de ő volt egyetlen gyermekünk. Két nővére búlésejében elhalt. Így lett ő öreg napjain öröme. Lehet hogy el is kényeztetettük; annyi bozonys hogy a vesztől kiméltük. Annnyira szeretjük, hogy rossz szót is alig hallott tőlünk valaha. Alapjában jó fiu is volt — néha kissé vad és könnyelmű — de mindig szeretetteljes s könnyen vezethető. Anyjának szeme pillantását is értette s ugrott kíváncsai teljesítésére. Így hát kényére hagytuk s a legtöbbször úgy cselekedtél, hogy mi is meg voltunk vele elégedve

jökdeve nem látszóit aláhanyatlani a farsang elmúltával sem, és a sok bált végig táncolt lányok és menyecskék ismét azzal a tapasztalattal dílelték pihenni Morfeus karjaiba, hogy farsangon tul is lehet jól mulatni. habár a mulatságnak nem is bál a neve, razzel egyidőre pihenni tért Terpsihore is, míg majd a zöldben tartani szokott majálisok ujra tettere nem szölitják.

— **Dalestély.** A városi dalárda legközelebbi dalestélye e hó 12 én szerdán lesz „Margit“ fürdő disztermében, és miután ezen dalestélyre jegyek csak a meghívó előmutatása mellett válthatók, mindazok, kik meghívóikat bármilyen okból meg nem kapták, de arra igényt tartanak ez iránt az elnökséghez fordulni sziveskedjenek. Érdekes az hogy az idegenek — tehát nem pártoló tagok belépti díja utoljára lesz most 50 kr, mert azontul mindazok kik az egyletnek nem pártoló tagjai 1 frt. belépti díjat fizetnek miután az egylet igazgató választmánya elhatározta hogy a 40 kr. belépti díjakat teljesen befogja szüntetni.

— **Thea-estély.** Az izraelita nőegylet szombaton a „Korona“ vendéglő nagyertermében sikerült mulatságot rendezett. A terem zsufolásig megtelt s egyáltalán nem látszott meg, hogy az ugyanazon este megtartott gazdasz-colonne volt volna el közönséget. Sőt miután — mint egy másik tudósítónk írja — ott is ugyancsak sokan voltak ez a két estély ékes bizonyítéka Debreczen életkedvének s tánczra termelt fiatalaságának. Szóval két batalion tánczost s tánczosnőt is el tud egy este Terpsichore asszonyneknék kommandirozni. — A társaság a legderültebb kedélyhangulatban s Rácz Károly zenéje mellett, egész a késő reggeli órákig együtt maradt. A derült hangulatu, a kedves pinczernék dícséretére legyen mondvá, a borsos árak sem zavarták meg. Pedig hát volt olyan pinczernő is, a kinek a legmagasabbra szabott árakat is kifizette volna egyikünk másikunk s így csak jöszivésüggükön mult, hogy a defizitek örvényébe nem sodródtunk. A mulatságon a főispán ur is ott volt és reporteri óra szerint számítva, két óra negyvenöt perczok távozott.

— **Nyilvános olvasó-terem a debreczeni főiskolában.** A február 15 én megnyitott s rendeltetésnek immár átadott olvasóterem sűrűn látogatja a tanuló ifjuság. Ugy látszik, átértette, hogy mi czéjja volt annak felállításánál az egyházkerületnek s tanári karnak, s folyton növekvő számban veszi azt igénybe szelleme kiképzésére. A lefolyt három hét alatt (hetenként három délután: hétfőn, szerdán és szombaton 2—7 óráig) 431-en látogatták; tanzak szerint: 75 hittanhalgató, 76 joghallgató, 273 felsőbb gymnasiumi, tanítóképezdei és kereskedelmi iskolai tanuló s néhány — még most-inkább csak érdeklődésből — látogatták a városról is. A használt művek száma 525, melyből a hittani szakra 48, jogtanra 29, természetudományra 55, történelmire 98, szépirodalmi irodalmi történetre és vegyes (bölcsészeti, c a s i c i u s o k u t a z á s o k s t b.) szakokra 296 mű esik. Magyar nyelven írott zek közül 470, más nyelven írott 55. E rövid statisztikai kimutatás is bizonyítja mily égető szükség volt egy ily olvasó-terem felállítására és hogy főiskolánk ifjusága meg tudja ragadni és saját javára felhasználni az alkalmat, mely minden irányu önképzésére ez olvasó-terem által megnyitottat. Ismételve figyelembe ajánljuk, hogy a nyilvános olvasó terem a nagyközönségnek is nyitva áll egészen díjtalanul s kívánatos hogy minél többen vegyék azt igénybe.

Talán nagyon is hosszú pórásra eresztettem most már sokszor gondolom mikor látom hogy milyen nehezen kerülte el a kötelet. De jó fia volt s anyját mindig bálványozta. S az is imádtá — oh, mennyire imádtá — jobban, mint férjét, bár tudom, hogy engem is nagyon szeretett.

Itt az öreg ember megállott heves beszédjében s hirtelen elfordult.

— Baxterné asszony is itt van a városban önnel? — kérdé szeliden a kormányzó.

— Itt — a városban? — kiáltott az öreg ember élesen körültekintve. — Otthon van — a temetőben! Igen ott van. Mihelyt fiát elfogták, rögtön beteg lett, de fenntartotta erejét, míg csak a tárgyalás meg nem történt, remélvén, hogy fia megmenekül, s nem híven, hogy bűnösnek találhatják. De mikor elítélték 15 évi fegyházra emberölésért, s elszállították Auburnbe, akkor nem volt a mi az élethez kösse, miután életének legfőbb öröme a kőfalak közé van zárva. Így hát ágyának esett s meghalt. Elhervadt, az élet elveszté előtte érdekét, s így lemondott róla. Nekem senkim sincs a fiu kívül, s azt akarom, hogy azt adják vissza nekem. Ezért jöttem ide. Ezért kísérgetem önt hat hónap óta. Az a fiu mindenem. Látni akarom régi otthonomban a tő mellett, mielőtt meghalok — s tudom, hogy már nem sokáig viszem. Hetven éves vagyok, s bár szívós és erőteljesnek látszom, az orvosok azt mondják, hogy szívbjajom van, s bármely perczben kialhatik életem, mint a gyertyaláng, ha a szél ráfú. Adják vissza fiamat s szívesen meghalok. Hadd lássam még egyszer otthon, mint szabad embert, s akkor jó hírt vihetek az öreg asszonynak, ha majd engem is elszölitnek.

Dr. Szabóné Illéssy Piroška.

(Vége köv.)

— A

Mikor a de dogult Fay Y lössy Imre és dövel megal nőtt pénzint városzha ce boltjában. — rodott az üg vök, váltóforgo hogy már e helyiségek s kedni pedig. Igy vált szü már 20 milli pénztár állam kodjék s a vár (mert van an lelő székhelye gyűlésen ei is palotaszerü, neví bérházo hasonló stýl Debreczen.

— Léduteza sari tulajdonához lek ama rész ház áll s kör A földszinter egész első en udvarára is lalja el. Az tett második. A tervet és helybeli jöne tegnapi közz nyes azon re a takarékpen telket egyön mi annyit te nagy kéteme idomittatik, helyet ad eg Ugy tudjuk szándéka, m érdemelt sze körlet is.

— A városi tan l-jig terjedő nyi Sándor tokosokból bérbe, mint birtokfelet legtöbbet ig tal többet — EN

egy kis ban 3 frt 7 számu ház vagy utba Labása V első osztály

— Kö és ösmerősök apánk néle jelené-ükke tek, fogadják gyászoló ce

— Uj az idén két tanterelem Hatvan ut épül. Az é előirányozv

— Le czeni szina szokást, b legatíobá. ról azóta kalmazkod a tanári gyűlés el bocsátotts nekövets házkürellet reményébe a követk követésébe

— I vétefik.

— A tartó test séget a kö püspök ut tanév elej osztályu szerelless épületben onnan kil tanári áll sítessék szörmény erejéből s gymnasium szter e kolajuk okot látu mitörvén nek enge teyenek

Mert ök már edd lára; s es középokú kintetbe taik sul most ne költségh

— Mind zatokra keleti sz ennének

A farsang tánczolt tapaszkarjaiba, atni, ha ve, hazel big majd ujra tett-

legközesez, Mar-ezen da-ámutatása ghivóikat ra igényt edulni szie-egenek — a utoljára dazok kik rt. belépti szgató vá-ár. belépti

nőegylet agytermet A terem látszott megtartott séget. Söt k irja — ez a két életkedvé- t. Szóval is el tud komman- b kedély- e mellett, érnők di- árak sem pincesz- áratok is igy csak tek úrvé- on a főis- ra szerint szkor tá-

debreczeni egyült s asótermet Ugy lát- lt annak s tanári veszi azt lefolyt delután : -7 óráig) 75 hit- bb gym- delmi is- st-inkább városról egyből a nészettu- pírodalmi szet, ca- 296 mü Szül 470, ztkai ki- kség volt hogy fő- és saját y minden lmal meg- k, hogy önségnek sivánkos be.

sztettem om hogy De jó fiu S az is jobban, em is na-

veves be- a város- rmányzó. áltott az Otthon Mihelyt fenntar- teg nem il, s nem rt, s el- lt a mi legfőbb Igy hát az élet ott róla. azt aka- mert azt hónap rom régi meghalok g viszem. s erőtel- ják, hogy kialhatik szél rátn. meghalok. pint szá- az öreg litnak. Piroška.

A debreczeni takarékpénztár megbol- dogult Fay Andrásai: Karap Sándor, Kom- lóssy Imre és Sápú Sámuel ez előtt 44 eszten- dővel megalakították ezt a ma már nagyra- nőtt pénzintézetet: az összes üzlet elért a városháza cseglédutcaiban részének egy szűk boltjában. — De lassanként annyira szapo- rodott az ügyforgalom, ezzel együtt a bete- vők, váltóforgatók meg a tisztviselők száma, hogy már az idők folyamában hozzászolt helyiségek sem elegendők. Tovább terjesz- kedni pedig ezen az oldalon nem lehet. — Így vált szükségessé, hogy a gazdag és ma- már 20 millió évi forgalmat csináló takaré- kpénztár állandó, kényelmes otthonról gondos- kodjék a városközpén levő valamelyik telkén (mert van ám öt is neki) méltóságának megte- lő székelyet építtessen. — Ez a tegnapi köz- gyűlésen el is határozott takarékpénztár a palotaszertű, 190000 frtba került „Hungaria“ nevű bérházán kívül már az idén egy másik, hasonló stílusú szép házzal fogja díszíteni Debreczent. — Az új ház a Piac és Czeg- lédutca sarkán lévő s a takarékpénztár tulajdonához tartozó hatalmas négyszögű te- lek ama részén épül, a hol a régi Auer-fele ház áll s körülbelül 80,000 frtba fog kerülni. A földszinten boltok és raktárak lesznek. Az egész első emeletet, a mely még a „Fehérlő“ udvarára is benyulik, a takarékpénztár fog- lalja el. Az egyelőre az utcai részen kiépít- tett második emeleten pedig bérlakás lesz. — A tervet és költségvetést S z i k s z a y Lajos helybeli jónévű építészünk dolgozta ki. — A tegnapi közgyűlésen Komlóssy Dezső részvé- nyes azon reményének adott kifejezést, hogy a takarékpénztár legalább 10 év alatt az egész telket egyöntetű modorban kifogja építeni; a mi annyit tesz, hogy a kaszinó által elfoglalt nagy kétemeletes ház az új épület stíljához idomítottatik, a „Fehérlő“ pedig lebontatván, helyet ad egy modern, impozáns épületnek. Ugy tudjuk, hogy ez az igazgatóságnak is szándéka, melyet ha megvalósít, maradandó érdemet szerez magának a város szépítése körül is.

A srovati 478 kat. holdas b rtkot a városi tanács az 1890. okt. 1-től 1902 okt. 1-ig terjedő 12 évre Szöllőssy Imre, ifj. Vá- nyi Sándor és Bogdán Gábor földesi földbir- tokosokból álló konzorciumnak adta haszon- bérbe, mint a kik — eddig is ők bérelték a birtokfelét — a márcz. 4-diki árverésen legtöbbet ígérték: évi 57575 frtot, 14314 frt- tal többet az eddig fizetett haszonbérnél.

Elvesztett pénz. Szombaton dél előtt egy kis leány elvesztett egy kerek tárczá- ban 3 frt 75 kr. midőn Várad utczán a 2123 számú háztól kiment. — A megtalálónak vagy utba igazítónak illő jutalmat ígér. Lakása Várad utczán a 2123 számú ház első osztaályában.

Köszönet. Mindazon rokonok, barátok, és ösmerősök kik felejtethetetlen férjem, illetve apánk néh. Somosy István temetésén, meg- jelenésükkel fájdalmaikat enyhíteni igyekez- tek, fogadják ez uton hálás köszönetünket. A gyászoló család.

Uj iskola épületek. — A városi tanács az idén két új iskolaépületet emeltet egy-egy tanteremmel és tanító lakással. Az egyik kis Hatvan utczán, a másik az ispotályi laponon épül. Az építési költségek 15000 frtra vannak előirányozva.

Legatióba menő jogászok. A debre- czeni zsinat tudvalevőleg eltörölte azt a régi szokást, hogy a joghallgatók is menjenek legatióba. Miniazzal Patakról és Kolozsvár- ról azóta is járnak. Debreczenben pedig al- kalmazkodtak a törvényhez. Most azonban a tanári kar azon indítványt terjeszti a köz- gyűlés elé, hogy ezután a joghallgatók is bocsátassanak bizonyos föltételek mellett ün- nepkövetésbe. — A főt. püspök ur az egy- házkerületi közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében megengedte, hogy a jogászok már a következő husvétkor mehessenek ünne- pkövetésbe.

Könyvkötészetünk:en egy tanuló fel- vétetik.

A hajduböszörményi gymnasium fenntar- tó testületét, az ottani ev. ref. egyházköz- séget a közoktatásügyi miniszter Révész Bálint püspök utján arról értesítette, hogy a jövő tanév elejére, beszüntetés terhe alatt, a hat- osztályu gymnasium téli torna csarnokkal szerellessék fel, a központi emeletes iskola épületben elhelyezett népiszkolai fia osztályok onnan kiköltöztessenek s hogy a mostani 7 tanári állomás mellé nyolcozadik is rendszere- sítessék — a hittanári állás. — A derék bö- szörményiek, a kik századok óta a maguk erejéből tartják fenn és fejlesztették ezt a gymnasiumot, nagyon méltatlankodnak a mi- niszter ezen rendeletén, a melyre ők közép- iskolájuk mostani berendezése mellett kevés okot látnak. De miután azt is tudják, hogy a mi törvény, az még is csak olyan valami, a mi nek engedelmeskedni kell, tanakodnak miképen tegyenek eleget a miniszter rendeletének. — Mert ők szívesen áldoznak ezután is, a mint már eddig áldoztak, ők is, őseik is, az isko- lára; csak hogy a közelebbi időben a nép- és középoktatásügyére, meg városuk egyéb te- kintetben történt fejlesztésére hozott áldozat- aik súlyos terheket raktak vállalkra s így most nem könnyen megy a követelt s tetemes költségbe kerülő fejlesztést keresztül vinni. — Mindazáltal buzdítják egymást újabb áldo- zatokra s tervezik, hogy kiépítik az iskola keleti szárnyát emeletre, a hol új tanterem- ennének, vagy pedig, ha nem építenek, az

épület alatt lévő bolt helyiségeket alakítsák át tanteremmé. Azt is emlegetik, hogy ha másként nem lehet s ha nem akad egy Soós Gáboruk, mint a nánásiaknak, redukálják az osztályok számát 6-ról 4-re. Így legalább elmondhatják, hogy a kecske is jól lakik, a káposzta is megmarad. — Nagyon elszomorító volna, ha a 20000 lakossal bíró Bösözörmény nem tudná megtalálni a legjobb kivezető utat a nehéz helyzetből s kénytelen volna régi közép iskolájának működését szűkebb körre szo- rítani.

Elvesztett egy tajték szipka tokkal együtt. A megtaláló kéri az tulajdonosá- nak (Nagy-uj utca 1616. sz. a.) átadai, hol illő jutalomban részesül.

Don Pedro ex-császár a napokban hosszasan beszélgetett a buenos-ayresai „Na- tion“ szerkesztőjével, a ki több kérdést inté- zett volt utalkodójához. „Visszatérne Brazíliá- ba, ha hirtelen mozgalom támadna a csás- szárság mellett? — kérde a szerkesztő. — „Erre nem adhatok feleletet“ — válaszolá a császár. „Kész vagyok mindig alávetni ma- gam a brazil nép akaratának; azonban ez idő szerint nem szeretném, hogy éppen én va- rjam meg hazám nyugalmát.“ — „Gondol- te valaha arra, hogy lemondjon?“ — „Nem; miuthogy arra nem is volt semminemű okom. Am meghajlok a bevezéget előtt. Az nem igaz, hogy a népház kiáltványt akarok intézni. En a tett embere vagyok és nem a szóé.“ — „Azon- ban — támad az ün érdekében? — „Er- re a kérdésre — válaszolt don Pedro — a jó- vő fog megfélemleni. Erről én sem tudok többet mint ön.“

Színház.

Teljes diadallal vonult be Szombaton színházunkba Hejyi Béla „Pepita“ ope- rettéje. Nem hiába hallottuk ez op-rettet egy emlegetni, mint a mely az idén a legnagyobb sikert aratta, mi is örömmel győződöttük meg róla, hogy a kedves fogadtatásra és első- mérésre egy mulattató szövegénél, mint be- huzelgő kedves zenéjénél fogva teljesen érdemes.

Amennyiben az új eredeti zene termé- kel már foglalkozunk lapunkban, ezuttal csak a debreczeni előadás sikerének constatálására szorítokozunk. Szombaton is, vasárnap is nagy- számú közönség hallgatta végig a kedves újdonságot s mi sem igazolja jobban az egyes énekszámok tetszetős voltát, minthogy mind- egyik után zajos tetszésnyilatkozat hangzott fel, s csaknem legtöbbjét meg kellett újrán- ni.

Az előadás a Balassa rendezésében igen gondos kivitelű volt, s különösen az énekes- nőknék S o m l ó n á r n a k és K o p á c s y Juliskának voltak szerencsés estéik, kik mel- lett E l l i n g e r I l o n a és R ó n a s z é k i n é arattak sok előismerést. Hatalmas komikum- mal alakította Don Gáspár a henezegő hős alakját Balassa. A második felvoná- ban elő- adott „V á r h a t e l v á r h a t“ completejé- vel falrengető hatást ért, hogy hogy alig győzte ismételni. Helyesen tette, hogy helyi vonatkozásu, aktualis completeket adott elő, a melyek felvillanyozólag hatottak. Nem ke- vésbé jales volt a közönség másik kedven- czé R ó n a s z é k y, a ki folytonos mókáival kacagattatta a közönséget.

Ismételjük, hogy az operette nálunk is nagyon tetszett s ép oly népszerűvé fog lenni, mint annak idején a „Suhancz“, mert ebben is egymást érik a szebbnél szebb, be- huzelgő tánczdarabok: keringők, polkák, indu- lók stb. — A debreczeni előadás abban is különbözött a népszínházról s más vidéki színházakétól, hogy a tenorparthist nálunk nő énekelte: Kopácsy Juliska kisasszony.

Kopácsy Juliska kisasszony jutalomjátéka mint már említettük vasárnap lesz. Ez alka- lomból a nagy sikert elért „Pepita“ ope- rette fog színekerülni, még pedig úgy, hogy a jutalmazott ezuttal a czimszerepet fogja énekelni, míg az ő szerepét Fredró had- nagyot, melyet eredetileg mindenütt a teno- rista játszik, V a l e n t i n tanulja. A vasár- napi jutalomjáték iránt városszerre nagy az érdeklődés, s az előreláthatólag olyan fényes tüntetések mellett fog lefolyni, a milyenek régen láttuk párájt a debreczeni színházban. Hogy mi minden készül akkorra, azt előre nem árulhatjuk el.

Molnár László. Molnár László a társulat azon tagjai közé tartozik, kiknek, frázis nélkül le- gyen mondva, művészi jövője elé teljes biza- lommal nézhetünk. Nem azért szólunk jövő- jéről, mintha eddig talán művészi nívón álló alakítást nem láttunk volna tőle, — sőt éppen mert tanulni vágyával, tisztult esztétikai to- galmaival, — komoly ambícióival tisztában vagyunk.

S hogy theoretikus művészi tudását a a kivitelben is értékesíteni tudja, ehhez már külső előnye is, amelyek nélkül elvégre tel- jes sikert soha sem lehet elérni, — nagyban hozzájárulnak. Szép sugár az alakja, kifejezé- teljes a megjárt-zott érzelmeket visszatükrözni tudó az arca, erőteljes mégis rokonszenves a hangja. — Csak megjelenésében, s néha moz- dulataiban van valami szögletesség, karhordo- zásában az éles merev vonalakat lájuk — melyek azonban a hosszabb színpadi gya- korlat után egész természetesen el fognak

tünni. Mert Molnár nem olyan régi szí- nész, — aminőnek egy egy rutinirt alakítása után gondolnók. Tulajdonképen nem is ez a pálya volt az ő első pályája — s ugy őt év előtt hajtotta őt a forró deszkákra régi vá- gya, művészi ambíciója — s ott hagyva nyu- godalmas, biztos — a nyárspolgárok előtt megbecsülhetlen mindennapi kenyeret — a hivatalt — nekiindult a bizonytalan jövőnek, melyből csak egy halvány sugár világított utjára, — a hajlamába, s érzett önbizalmába vetett hit.

Igy lett a jogvégzett emberből, a pest- megyei aljegyzőből színész. S már az a tény, hogy volt lelki bátorsága hozzá, szakítani a megszokott mindennapi viszonyokkal, családja előlétével, mert a régi nemesi familia büsz- kébb lett volna rá, ha Laciából például megyei főjegyző lett volna, mint szegény színész, — ismételjük, hogy már maga ez a tény, hogy el tudta szakítani mindazokat a nagy és ki- csinyes kötelékeket, melyek őt előbbi pályá- jához fűzték, már ez magában véve bizonyi- ték hajlama s képessége igaz volta mellett, s bizonyítja azt, hogy Molnár nem a gyermek- es ifjú szalmaláng úzte a színpadra, mely elvégre is minden kissé többet érő ifjút el szokott néha fogni, hanem a színpad s a mű- vészet igaz szeretete, átértett hajlama, tehet- ségbe vétett hite, s nem a gyermeki láng, de a férfui akarat.

S azóta, ha egy-egy nehezebb órában visszagondol is elhagyott pályája nyugalmas napjaira, nem hiszszük, hogy a csere fájna neki, mert a további küzdelemre, a kitartásra erőt ad neki s bizalmat önt belé pályája szer- letete s az az iránt táplált igaz, őszinte raj- jongása.

S eszményeink érdekében, azok megva- lósíthatásáért küzdeni mindig édes, mindig kedves küzdelem; s hogy Molnár nem azok közé a színészek közé tartozik, a kik vég- szavakra várva elreccintáják szerepeiket a nélkül, hogy a szerep melyére s annál kevésbé az egész mű értelmébe, akarnának vagy tud- nának hatolni — a mellett bizonyít Molnár a színész mellett Molnár az író.

Mert ha már alakításából is meggyőződ- hetünk arról, hogy átérzetten játsza meg szerepeit — azok teljes értelmét visszaadja, s azokat igazi értékükben tünteti fel — más- részt esztétikai tanulmányai meggyőznek arról, hogy be tud s be akar látni a művek classi- kus szépségeibe, azokat megérti s mikor ír- róluk a szerepeit játsza — azokat másokkal is meg akarja értetni, megakarja szerezni a művelt lelki közönségnek is azt az élvezetet, melyet neki szereztek a hatalmas elassikus művek.

S ez az eszmény a színművészetben; megérteni tudni s megszerettetni tudni és akarni azokat a szellemi oktatásokat, melyek nemesítik, szépre buzdítják a hallgatók szí- vét, lelkét.

A mi Molnár elért külső sikereit illetik, mert nemesebb ambíciói talán nem is mindenki előtt ismeretsek — azokkal is meg lehet elégedve. Midőn az ország első műinté- zetében, a legműértőbb közönség előtt, a budapesti nemzeti színházba vendégszerepelt az „E n d r e és J o h a n n á - b a n és a „V a s e m b e r“ - b e n — a közönség s a saját osz- tatlan elismerésével találkozott — s szer- ződtetése csak azon mult, hogy lírai szerel- mest kerestek, Molnárban pedig hőssze- relmet találtak.

S valóban ez az ő igazi szerepköre, alakja, hangja, temperamentuma mind erre utalja — ebben a szerepkörben láttuk leg- szebb alakjait — s ebben várunk tőle még szebbeket, mert szeretjük hinni, hogy nem áll még meg ott ahol ma áll — mert szeret- jük hinni, hogy nem tartozik azok közé akik elért sikereiket párna gyanánt maguk alá hajtván — azon álmódják elért, felülmul- talan dícsőségük káprázatos álmait.

Ő mérlegelni fogja tudni eddigi művészi pályáján elért sikereit értékét, — s ha azokra joggal hivatkozik is, de azokat tul nem fogja becsülni — s azok tökéletességéről nem lesz meggyőződve — hanem azok hiányait pótol- gatva elérni azt a magaslattat a színművészet terén, melyre őt akaraterje, szorgalma s te- hetsége képesíti.

Molnárnak holnap lesz jutalomjátéka „III. R i c h a r d“ - b a n. Már ennek a darab- nak választása is meggyőz minket elmondott szavaink igazságáról, hogy itt egy műértő, ambíciózus színésszel állunk szemben, a ki jutalomjátéka anyagi sikerét koczára veti a művészi eredményért, bár, hogy ez a koczka ne jelölje közönségünknek a klasszikus művek iránti érzéketlenségét is, — azt megmutatni a közönségen áll.

Már tizedik éve lesz Felséges Uram! — Melyik megyéből van választva? — Debreczenből. — Magából Debreczenből? — Igenis felséges Uram. — Hallom, hogy Debreczen szépen fejlődik.

Debreczen — Felséges Uram külsőleg és belsőleg szépen fejlődik. Kül- sőleg csinosul, belsőleg culturális intézetei szaporodnak, s ma holnap hazánk leg- fejlettebb és legnépesebb városai közé fog tartozni.

Ma is a legjelentékenyebb váro- sok egyike. Hallom szép kaszárnyákat építtetett.

Most ismét egy újabb nagyszerű kaszárnyát szándékozik építtetni. Mi Deb- reczenben azt tartjuk, hogy a nagyszámu katonai tisztúkar [egyik tényezője a civi- lisatio terjesztésének.

Igaza van! mondá Ő Eelsége. Ha- nem most Debreczennek erős kü- delme lesz Nagyvára- dal a királyi tábláért. Hallom, hogy egy s z á m o s t a g b ó l á l l ó küldöttség járt itt ezen ügy- ben. Hány tagból áll az?

Százötven tagból Felséges Uram. — Hét vármegye küldöttsége csatlako- zott a debreczeni küldöttséghez. Az egész észak-keleti Magyarország követeli, hogy Debreczen királyi táblát kapjon.

Ha Debreczen királyi táblát kapna, ki építtetné fel a szükséges épü- letet? — Az állam vagy a város?

Debreczen város közönsége — mondá Körösi — azon ajánlatot tette, hogy a királyi tábla épületét saját költsé- gén — a kormány terve szerint fel építteti.

Igen szép ajánlat! Azt hiszem ezen ügy igazságos- san fog elintéztetni. Mit dolgoznak most az igazságügyi bizottságban?

Még nem dolgozunk Felséges Uram! de munkakedvvel várjuk az elénk adandó igazságügyi reformjavaslatokat. Lelkesedéssel fogunk dolgozni, mert be- látjuk, hogy itt az ideje hazánkat kiemel- ni jelen állapotából és azt a mai viszo- nyoknak megfelelő jogintézmények alko- tásával európai modern állammá átalaki- tani, mert csak így maradhatunk meg itt Európá közepén s hazánk csak polgári- sult alakban lehet Felséged trónjának is legerősebb támaszává.

Igaza van! Csak dolgozzanak! Ezután mást szólított meg Ő Felsége.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, kedden, 1890. márcz. 10-én páratlan szünetben, Molnár László jutalomjátékául:

III-ik RICHÁRD.

Shakespeare tragédiája.

M Ű S O R :

Szombat márc. 12. Suhancz páratlan bér- letben. Csütörtök márc. 13. Örök törvény I-ször páros bérlet. Péntek márc. 14. Örök törvény II-or pá- ratlan bér. Szombat márc. 15. Bánkban március 15-én diszeloadás páros bérlet. Vasárnap márc. 16. Pepita. (Kopácsy Ju- liska jutalomjátéka) operette.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.

OCCASIO

TAPESTRY

szőnyegek

métere 1 frt 40 kr.

Kunz József és Társa

DEBRECZEN, k i s t e m p l o m b a z á r .

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-büszörményi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Sipás József s társai végrehajtást szenvedők elleni 42 frt 73 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a h.-büszörményi kir. járásbíróóság) területén lévő és a téglási 199 számú tjkvben foglalt A I. 280 hrsz. alatti ingatlanra 160 frt, a 336 hrsz. alatti ingatlanra 193 frt az 1501 hrsz. alatti ingatlanra 24 frt és az 1569 hrsz. alatti ingatlanra 50 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi Április hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor Tégylás község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltás áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis készpénzben vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Büszörményben a kir. járásbíróóság telekkönyvi osztályánál 1890. Február hó 5. napján.

DEÁK
kir. aljárásbíró.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-büszörményi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Dobó János és neje Nagy Erzsébet végrehajtást szenvedők elleni 50 frt 20 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a h.-büszörményi kir. járásbíróóság) területén lévő és a h.-büszörményi 1710. sz. tjkvben foglalt A I. 6942. hrsz. alatti ingatlanra az árverést 354 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1890. évi május hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor ezen kir. járásbíróóság telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 35 frt. 40 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Büszörményben a kir. járásbíróóság telekkönyvi osztályánál 1890. évi január hó 24-én.

DEÁK
kir. aljárásbíró.

Répatermelők figyelmébe!

Gyár MOSONYBAN. **KÜHNE E.** Főraktár BUDAPEST.

(Alakult 1856.) GAZDASÁGI GÉPGYÁRA VI., Váci-körút 21.

"HUNGARIA-DRILL"
a legjobbnak elismert sorvető gépeit Répatermelők számára könnyű oléso sorvetőgépeit, kitűnő jó répavető gépet, (különlegesség), ugyiszintén mindennemű kapáló és művelő-eszközöket.

Legjobb asszalt- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb **savanyuvize**

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

Ajánlja a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a felezési-, emésztési-, zervek hurutos bajainál, hatásonan gyógyítja a Rheumatis-, gyövely-, vese- és közhurutos bajokat, ep úgy használható a tagok csúszos bajainál, gyermekknél meggátolja a túlságos gyomor-savanyú képződést s fokozza az Idegrendszer tevékenységét. Buzog szénasav tartalmú folyadék ezen üdítő savanyuvize legkellesebb ízével bír s borral használva igen nagy keletnek örömd.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár: Eszék és kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál Budapest, Erzsébet-tér 8. szám.

ÉDESKUTY L.

KOCSI.

Egy Riesz-féle gyártmánya, kevés ideig hazzált nyitott hintó kocsi, ló és szerszámmal együtt jutányos áron eladó, ezim a kiadó hivatalban.

Egy gazdálkodó se mulassza el a világhírű pályadíjjal kitüntetett **SVÁJCI TEJPOR** alkalmazását. Nélkülözhetetlen segítőszert minden tejgazdaságban. A tehéneknek étvágyát folyton épségben tartja, különösen növeli a tejadást, szépíti a tejet, melynek kellemes ízű kölcsönöz és rendkívül gazdagítja azt vaj és sajtannyal.

Minden etetési adaghoz csak egy 600kandallal kell szórni, a tehének szívesen fogadják a fűszerszerű port. **Eredményért: kezeség vállalatik.** 1 doboz (1 font) 50 kr., 10 doboz 4 frt 25 kr. bérmentve.

Na y gazdaságok részére: Egy gazdaság zsák 120 etetéshez elegendő: 3 frt 50 kr. Bérmentve kikiáltás.

Valódi minőségben csak is a következő ezim szolgáltatja: **Gobstein's**

SEE APOTHEKE, GMUNDEN, Ob-Oest.

Kitűntetett az 1887-iki állami díjjal. 1886. Wels. 1879. éz 1887. Linzben a nagy ezüst éremmel.

Vetemény magvak
gazdasági, konyha- és virágkerti friss, csiraképes jó minőségben, kaphatók

Gaszner Károly
fűszer- és mag-üzletében
Debreczenben, Czeglédutcaan.

Különösen ajánlom:
magyar és francia luczerna, takarmány répa, diszkeretekbe angol perje és pázsit fűmagvaimat; továbbá többféle sárga- és görög-dinnye magot válogatott újabb finom fajokból és ennivaló csemege tengerit.

Universal ekéket
2, 3 és 4 barázda ekéket, egészen vas és aczérből szállít legjobban és legolcsóbban

Umrath és Társa
gazdasági gépgyára
Prag-Bubna.

Árjegyzékek kívánatra ingyen Bizonysítványok rendelkezésre állnak.
Raktár, Budapest Váci-körút 60.

8 év óta bevált, sok száz elismerés!
Egy percz alatt, keféles nélkül — tükörfényű csizma!

Gaertner Richard folyadékos francia pillanat-fénymáza.

A bőr ezen folyadékkal behuzandó és azonnal megvan a szép fekete fény, mely 8 napig tart, nedvességtől nem halványul el és vízmentessé tesz. Takarékos, tiszta és gyors. Hasznos a tiszt. lelkeszi karnak, tisztelőknek, erdészeknek, földmivelőknek és mindenkinék. — Férfi, női és gyermekcsizmáknak, lószerszámmak stb. A cs. és k. hadseregnek alkalmazva. Díjmentes küldés: 2 üveg frt 1.30, 6 üveg 3 frt, 12 üveg frt 4.80. — Gaertner Richard cs. és k. hadsereg szállító chemical gyára. **BÉCS, GIZELLA STRASSE 4.**

Kapható minden kereskedésben, cipő és bőrkereskedésben. Debreczenben Keiner és Schwarznál Csapó-utca.

A női szépség — ékesség.

A Bergmann és tsá drezdai **Lanolin-kéntejszappan** napoutai kasználata által megkapjuk a gyöngéd, vakító fehér arciszint.

Kapható drbenként 45 krért Dr. Roth s chnek (Telefon 5. sz.) gyógyszerárában és Baum Miksánál.

Dr. Borbély Imre

med. universalis fogorvos.
Debreczen, piacz-utca 17II. sz.

Rendel d. e. 9-12 (óraig.)
d. u. 3-5 (óraig.)

Előírása után készült fogpora, szájvize, fogkefeje kapható helyben az összes gyógyszerárakban. Szent-Királyi és Kalenda disznui és Beke László női divat üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerárában.

Zeno és társa czég

Bécs és London.

Ajánlja ösmert hírneves **Illatszerek-különlegességeit**, különösen szebekendő-illatszerekben, u. m.

Violette de San Remo, Blanc de Nice, Caryopsis de Chine, Frangipane, Essbouquet stb.

Illatszervizek és spoudre: mint ugorokatej, rózsatej, Poudre de riz, Ladies Powder stb. Fog-gondozó-szerek: Fog-Elixir, fodormenta-pasta, és Odontine.

Illatos selyem és papír betétek ruhák és fehérneműk részére.

Határozott árak. Kitűnő minőség.

Főraktár: Debreczen és vidékére **Baum Miksánál.**
Raktár: SCHWARZ B-nél.

1831.
1890. szám.

Arverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező következő földterületek u. m.

1. a vekerri 721 hold föld.
2. a 879 holdat és 200 □ ölet evő vajda laposi s ehez csatolt földek.
3. a 21 nyilas és 758 □ ölet tevő Hatvan-utcazi tilalmas föld, a f. 1890. évi október 1-től hat évre, tehát az 1896. évi október hó 1-ig.
4. a hat nyilas és 1424 □ öl ugynevezett posta föld.
5. az Elepi pusztai 2 és 1/2 nyilas tanya föld, a folyó 1890. évi október 1-től 3 évre, tehát az 1893. évi október 1-ig, s végre:
6. a 143 holdat és 1000 □ ölet tevő „I-ten“ földje, a folyó 1890. évi október 1-től 12 évre, tehát az 1902. évi október 1-ig terjedő időre a városház nagytermében f. 1890. évi márt. hó 26. napján d. e. 9. órakor tartandó nyilvános árverésen, a város számvevői hivatalánál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni kívánók azzal értesítettnek, hogy a feltételekben kitüntetett kikiáltási árak 10%-kát bánatpenzül az árvereltető bizottság kezébe készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1890. mártius 3-án.

A VÁROSI TANÁCS.